

การสำรวจการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่อการเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019

อรวรรณ แซ่ลิ่ม^{1*}, ชวิศา ศรีวัฒนารักษ์², สุพิชญา จันทร์รงค์², ทิฆัมพร นาวิการ², ศุภณัฐ วงศ์ธนวิจิต²

¹สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

²นักศึกษาเภสัชศาสตร์ สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

*ติดต่อผู้พิมพ์: อรวรรณ แซ่ลิ่ม สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112,

โทร 074428222, อีเมล: orawan@pharmacy.psu.ac.th

บทคัดย่อ

การสำรวจการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่อการเรียนออนไลน์ในช่วง
สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019

อรวรรณ แซ่ลิ่ม^{1*}, ชวิศา ศรีวัฒนารักษ์², สุพิชญา จันทร์รงค์², ทิฆัมพร นาวิการ², ศุภณัฐ วงศ์ธนวิจิต²

ว. เภสัชศาสตร์อีสาน 2565; 18(4) : 33-45

รับบทความ: 30 พฤษภาคม 2565

แก้ไขบทความ: 13 กันยายน 2565

ตอบรับ: 21 ตุลาคม 2565

การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากในชั้นเรียนเป็นเรียนทางไกลหรือออนไลน์ เพื่อลดการแพร่เชื้อ ซึ่งเป็นรูปแบบที่นักศึกษาต้องใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีและความรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเองเพิ่มขึ้น หากนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จะส่งผลต่อภาวะอารมณ์ การเรียนและการทำงาน การศึกษานี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเภสัชศาสตร์ ต่อการเรียนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 **วิธีการศึกษา:** รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ในนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาที่อ้างอิงจากปริญญาณิพนธ์เรื่องภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งดัดแปลงจากแบบสอบถาม The Student Adaptation to College Questionnaire : SACQ โดยการปรับตัวมี 4 ระดับ คือ ปรับตัวดีมาก ดี เล็กน้อย และไม่ได้เลย และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ **ผลการศึกษา:** ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 263 คน คิดเป็นร้อยละ 59.32 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.51-4.00 เรียนออนไลน์จากที่บ้านร้อยละ 55.39 และรูปแบบการเรียนที่ชอบมากที่สุด คือ การเรียนในชั้นเรียนและแบบผสมผสานร้อยละ 42.21 และ 37.26 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวภาพรวมเท่ากับ 2.71 ± 0.39 คะแนน ถือว่าปรับตัวได้ดี คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปรับตัวได้ดี ขณะที่คะแนนเฉลี่ยด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์อยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อย โดยจำนวนนักศึกษาที่ปรับตัวภาพรวม ปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านอารมณ์และด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปรับตัวได้ดีเท่ากับร้อยละ 65.40, 42.97, 44.11, 43.73 และ 56.27 ตามลำดับ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการปรับตัวต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และนักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยระดับ 3.51-4.00 มีการปรับตัวที่สูงกว่าเกรดเฉลี่ยระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) **สรุปผลการวิจัย:** นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเภสัชศาสตร์ มีความสามารถปรับตัวภาพรวมต่อการเรียนออนไลน์อยู่ระดับปรับตัวได้ดี ขณะที่การปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์อยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อย ระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวที่ต่างกัน

คำสำคัญ: การปรับตัว, การเรียนออนไลน์, นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, โควิด-19

Adaptability of First to Fifth Year Pharmacy Students Towards Online Learning During Covid-19 Pandemic: A Survey at Prince of Songkla University, Thailand

Orawan Sae-lim^{1*}, Chawisa Sriwattanawaranyu², Supitchaya Janrong², Thikhumporn Navykarn², Supanut Wongtanawijit²

¹BCP, Department of Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Prince of Songkla University, Hatyai, Songkhla, 90112

²Graduate student Doctor of Pharmacy, Department of Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmaceutical Sciences,
Prince of Songkla University, Hatyai, Songkhla, 90112

* **Corresponding author:** Orawan Sae-lim, Department of Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Prince of Songkla University, Hatyai, Songkhla, 90110, Tel 074428222, E-mail: orawan@pharmacy.psu.ac.th

Abstract

Adaptability of First to Fifth Year Pharmacy Students Towards Online Learning During Covid-19 Pandemic: A Survey at Prince of Songkla University, Thailand

Orawan Sae-lim^{1*}, Chawisa Sriwattanawaranyu², Supitchaya Janrong², Thikhumporn Navykarn², Supanut Wongtanawijit²

IJPS, 2022; 18(4) : 33-45

Received: 30 May 2022

Revised: 13 September 2022

Accepted: 21 October 2022

The coronavirus (Covid-19) pandemic had greatly affected various aspects of education. A rapid shift has emerged from learning in classroom to distance or online learning. Effectiveness on these platforms depend on the technological skill, individual responsibility, and motivation of the learner. Inability of students to adapt to this rapid change during the pandemic may impact emotional stability, learning outcome and work performance. This study aims to survey adaptability towards online learning of first to fifth year pharmacy students during the Covid-19 pandemic. **Methods:** The survey used online questionnaires from first to fifth year pharmacy students. The data on personal information; the adaptability by The Student Adaptation to College Questionnaire; SACQ with 4 levels of very good, good, weak, and bad; and the opinion of online learning, were collected. **Results:** There were 263 students, with 59.32% of grade point average (GPA) 3.51-4.00, 55.39% of online learning from home. The proportion that preferred learning in classroom was 42.21% and hybrid learning was 37.26%. The average score of adaptability was 2.71 ± 0.39 , at a good level. While the average score of the academic adjustment, social adjustment and personal-emotional adjustment were at a weak level. The percentage of students at good level of overall adaptability, academic adjustment, social adjustment, personal-emotional adjustment, and attachment to the institution were 65.40%, 42.97%, 44.11%, 43.73% and 56.27%, respectively. The overall adaptability of third year pharmacy students was significantly lower than the others. The overall adaptability of students with GPA of 3.51-4.00 was significantly better than the others. **Conclusion:** The overall adaptability of student was at a good level. However, the academic adjustment, social adjustment and personal-emotional adjustment were at a weak level. There was significant difference for the overall adaptability in level of students and GPA of students.

Keywords: adaptability, online learning, pharmacy students, coronavirus disease 2019, Covid-19

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด-19 ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคเป็นวงกว้างทั่วทุกประเทศในระยะเวลาอันรวดเร็วรวมทั้งประเทศไทย ส่งผลกระทบและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลต่อการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกาศ ณ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2563 (MHESI, 2020) ให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคสูง งดจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และพิจารณาการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากเดิมที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในห้องเรียนเป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์หรือการเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์เป็นการชั่วคราว (Khienchanaj, 2021; Suwimon, 2021) แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดยังคงมีอยู่ต่อเนื่องและจำนวนผู้ติดเชื้อกลับมาเพิ่มสูงขึ้นในช่วงเดือนเมษายนถึงมิถุนายน พ.ศ. 2564 จึงทำให้มีการประกาศจากกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อีกครั้ง ณ วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2564 (MHESI, 2021) ห้ามใช้อาคารหรือสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง การสอบ การฝึกอบรมหรือกิจกรรมใด ๆ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ทั้งหมดและงดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนของนักศึกษา

การปรับวิธีการเรียนมาเป็นรูปแบบออนไลน์ทั้งหมดเป็นระบบการเรียนที่ผู้เรียนแต่ละคนและผู้สอนอยู่ต่างที่กัน แล้วเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น มีรูปแบบทั้งการสอนสดทางออนไลน์ การบันทึกวิดีโอเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการศึกษาด้วยตนเองผ่านช่องทาง e-learning โดยมีแอปพลิเคชัน ได้แก่ Zoom, Google meet, Microsoft team เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างการเรียนรู้อโต้ได้ในเวลาเดียวกันเสมือนอยู่ในห้องเรียนด้วยกัน (Khienchanaj, 2021; Lertsakornsiri *et al.*, 2021) ซึ่งรูปแบบการเรียนที่ต่างจากเดิมที่เรียนในชั้นเรียน ต้องอาศัยทักษะการใช้เทคโนโลยีทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอน ความพร้อมของอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ต การที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าปกติ เพราะไม่มีใครควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด (Tang *et al.*, 2021; Vonderwell and Zachariah, 2005) ทำให้ผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตในวัยเรียน ไม่มีโอกาสได้พบ

เจอเพื่อนในชั้นปีเดียวกันหรืออาจารย์ในคณะ การทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะงานกลุ่มต้องทำผ่านระบบออนไลน์

รายวิชาในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในแต่ละชั้นปี ประกอบด้วยวิชาบรรยาย และวิชาปฏิบัติการ เป็นการเรียนรู้จากอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียนโดยสอดแทรกกิจกรรมให้นักศึกษาลงมือทำเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยตนเองในชั้นเรียน และเรียนรู้จากสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน เช่น การลงชุมชน ร้านยา โรงพยาบาล เป็นต้น เพื่อการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ สร้างทักษะการสื่อสารที่ดี และสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับสหวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยได้ แต่การปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ทั้งหมดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม ซึ่งเป็นการเร่งเปลี่ยนแปลงและนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้อย่างรวดเร็วอาจส่งผลให้เกิดความเครียดและการปรับตัวของนักศึกษาในหลายด้านดังที่กล่าวข้างต้น โดยพบว่านักศึกษาที่เรียนออนไลน์ในช่วงเวลากักตัวเนื่องจากโรคโควิด-19 มีภาวะซึมเศร้าและความกังวลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Fawaz and Samaha, 2021) ซึ่งระดับชั้นปี ผลการศึกษา ลักษณะบุคลิกภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา (Patphayoon *et al.*, 2011; Sansupa *et al.*, 2020) ในสถานการณ์ปกติ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 เป็นช่วงที่ต้องมีการปรับตัวมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม การพบเจอเพื่อนใหม่ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนจากระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับอุดมศึกษาที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่กว้างขึ้น (Arpornkul and Supapitiporn, 2017; Patphayoon *et al.*, 2011) แต่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้นักศึกษาทุกชั้นปีได้รับผลกระทบ ต้องมีการปรับตัวทั้งการดำเนินชีวิตแบบวิถีใหม่ (new normal) และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน หากนักศึกษามีการปรับตัวได้จะทำให้มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสบายใจในการใช้ชีวิต สามารถจัดการกับภาวะเครียดทางอารมณ์ได้ ซึ่งจะส่งผลให้มีความสุขในการเรียนและการทำงาน

จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนอย่างรวดเร็วตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ข้อมูลงานวิจัยส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจหรือปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ แต่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนใน

รูปแบบใหม่นี้ ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์อาจจะเป็นรูปแบบที่ใช้ในระยะยาวในอนาคตตามการดำเนินชีวิตแบบวิถีใหม่ (new normal) เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และโรคอุบัติใหม่อื่น ๆ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการปรับตัวและความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการเรียนรูปแบบออนไลน์ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ป้องกัน แก้ไขปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา รวมทั้งนำข้อมูลมาต่อยอดเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ในอนาคต

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ในรูปแบบ google form เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวและความเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยการศึกษานี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 (เลขรหัสจริยธรรมการวิจัย 68108/2611) และผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกรายทราบรายละเอียดของการวิจัยและยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยสมัครใจ

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 และเข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจ ซึ่งจำนวนนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทั้งหมด 747 คน คำนวณขนาดตัวอย่างใช้สูตรสำหรับการประมาณค่าตัวแปรเชิงปริมาณจากประชากรกลุ่มเดียวด้วยสูตรของ Yamane ดังแสดง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย N เท่ากับจำนวนประชากร 747 คน และ e คือความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง โดยการศึกษากำหนดให้เท่ากับ 0.05 ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ คือ 261

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ที่ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบด้วยตนเอง ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัย เช่น เพศ ระดับชั้นปีการศึกษา อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน สถานที่

ใช้ในการเรียนออนไลน์ รูปแบบการเรียนที่ชอบ ประสบการณ์การเรียนออนไลน์ และผลการศึกษาที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่แปลและดัดแปลงแบบสอบถาม The Student Adaptation to College Questionnaire : SACQ จากปริญญา นิพนธ์เรื่องภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Bunyalittikij, 2002) ซึ่งได้รับอนุญาตการใช้งานเป็นลายลักษณ์อักษรจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามจำนวน 32 ข้อ เลือกตอบแบบมาตราส่วน 4 ระดับ คือ 4 คะแนนหมายถึงข้อความนั้นตรงกับผู้ตอบมากที่สุด 3 คะแนนหมายถึงตรงค่อนข้างมาก 2 คะแนนหมายถึงตรงบางส่วน และ 1 คะแนนหมายถึงไม่ตรงเลยตามลำดับ ซึ่งวัดการปรับตัวด้านภาพรวม ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านอารมณ์ส่วนตัว และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา และแปลผลจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ คะแนน 3.51 – 4.00 หมายถึงปรับตัวได้ดีมาก คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึงปรับตัวได้ดี คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึงปรับตัวได้เล็กน้อย คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึงปรับตัวไม่ได้เลย และแบบสอบถามการปรับตัวที่อ้างอิงจากปริญญา นิพนธ์ข้างต้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.885

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งออกแบบและพัฒนาโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย 15 คำถาม เป็นการตอบแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยระดับ 1 คือ เห็นด้วยน้อยสุด และ 5 คือ เห็นด้วยมากที่สุด ตามลำดับ ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 3 นี้ได้ผ่านการตรวจสอบความชัดเจนและความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสอบถามและการศึกษา 3 ท่าน และแบบสอบถามนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.834

ส่วนที่ 4 แบบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนรูปแบบออนไลน์ โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม การปรับตัวและความคิดเห็นต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์

การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษาในภาพรวมโดยจำแนกตามตัวแปร ใช้สถิติ Student's t-test หรือ one way ANOVA และ post hoc analysis โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อ $P < 0.05$ และการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดังกล่าวใช้โปรแกรม SPSS version 25.0

ผลการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีทั้งหมด 263 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 31.94) ระดับเกรดเฉลี่ยต่ำสุด 3.51–4.00 มีจำนวนร้อยละ 59.32 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์การเรียนออนไลน์ในภาคการศึกษาก่อนหน้า (ร้อยละ 95.06) สถานที่ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์เป็นที่บ้าน ร้อยละ 55.39 แต่ยังคงมีจำนวนถึงร้อยละ 14.66 ที่เรียนออนไลน์ในร้านกาแฟหรือร้านอาหาร รูปแบบการเรียนการสอนที่นักศึกษาชอบมากที่สุด คือ การเรียนการสอนในชั้นเรียน และแบบผสมผสานร้อยละ 42.21 และ 37.26 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

การปรับตัวของนักศึกษา

คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวภาพรวมของนักศึกษาทั้งหมดเท่ากับ 2.71 ± 0.39 คะแนน ถือว่าปรับตัวได้ดี และคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวในแต่ละด้านพบว่าสามารถปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์ได้เล็กน้อย (ตารางที่ 2) จำนวนนักศึกษาที่ปรับตัวภาพรวม ปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม

ด้านอารมณ์และด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปรับตัวได้ดีเท่ากับร้อยละ 65.40, 42.97, 44.11, 43.73 และ 56.27 ตามลำดับ (รูปที่ 1) สำหรับการปรับตัวภาพรวมในแต่ละชั้นปี พบว่าทุกชั้นปีมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวอยู่ในระดับการปรับตัวได้ดี ดังตารางที่ 2

เมื่อพิจารณาความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี (รูปที่ 1) พบว่า ชั้นปีที่ 1 และ 2 มากกว่าร้อยละ 50 สามารถปรับตัวในภาพรวม ด้านการเรียนและด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก-ดี ขณะที่ปรับตัวด้านสังคมและด้านอารมณ์ได้เล็กน้อย ชั้นปีที่ 3 มากกว่าร้อยละ 50 มีการปรับตัวภาพรวมและทุกด้านยกเว้นด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อยโดยเฉพาะด้านการเรียนปรับตัวได้เล็กน้อยถึงร้อยละ 77.19 ชั้นปีที่ 4 มากกว่าร้อยละ 70 สามารถปรับตัวในภาพรวม ด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก-ดี ขณะที่การปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์ส่วนใหญ่อยู่ระดับดี-เล็กน้อย และชั้นปีที่ 5 ประมาณร้อยละ 50 มีการปรับตัวในแต่ละด้านอยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อยยกเว้นด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 263)

ข้อมูล	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	
ชาย	72 (27.38%)
หญิง	186 (70.72%)
ไม่ระบุ	5 (1.90%)
ชั้นปี	
ปี 1	84 (31.94%)
ปี 2	39 (14.83%)
ปี 3	57 (21.67%)
ปี 4	27 (10.27%)
ปี 5	56 (21.29%)
เกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาล่าสุด	
2.01 – 2.50	6 (2.28%)
2.51 – 3.00	27 (10.27%)
3.01 – 3.50	73 (27.76%)
3.51 – 4.00	156 (59.32%)
ไม่ระบุ	1 (0.38%)

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 263) (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (ร้อยละ)
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบออนไลน์	
เคยเรียนออนไลน์	250 (95.06%)
ไม่เคยเรียนออนไลน์	11 (4.18%)
ไม่ระบุ	2 (0.76%)
รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบมากที่สุด	
เรียนในชั้นเรียน	111 (42.21%)
เรียนออนไลน์แบบสอนสด	15 (5.70%)
เรียนออนไลน์แบบดูวิดีโอ	39 (14.83%)
เรียนแบบผสมผสาน	98 (37.26%)
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
แท็บเล็ต	244 (36.31%)
คอมพิวเตอร์	232 (34.52%)
โทรศัพท์มือถือ	196 (29.17%)
สถานที่ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
บ้าน	257 (55.39%)
ร้านค้าแฟร/ร้านอาหาร	68 (14.66%)
หอพัก (พักคนเดียว)	66 (14.22%)
หอพัก (มีเพื่อนร่วมห้อง)	73 (15.73%)

ตารางที่ 2 คะแนนการปรับตัวของนศ.ในแต่ละชั้นปี แสดงเป็นค่าเฉลี่ย+ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n = 263)

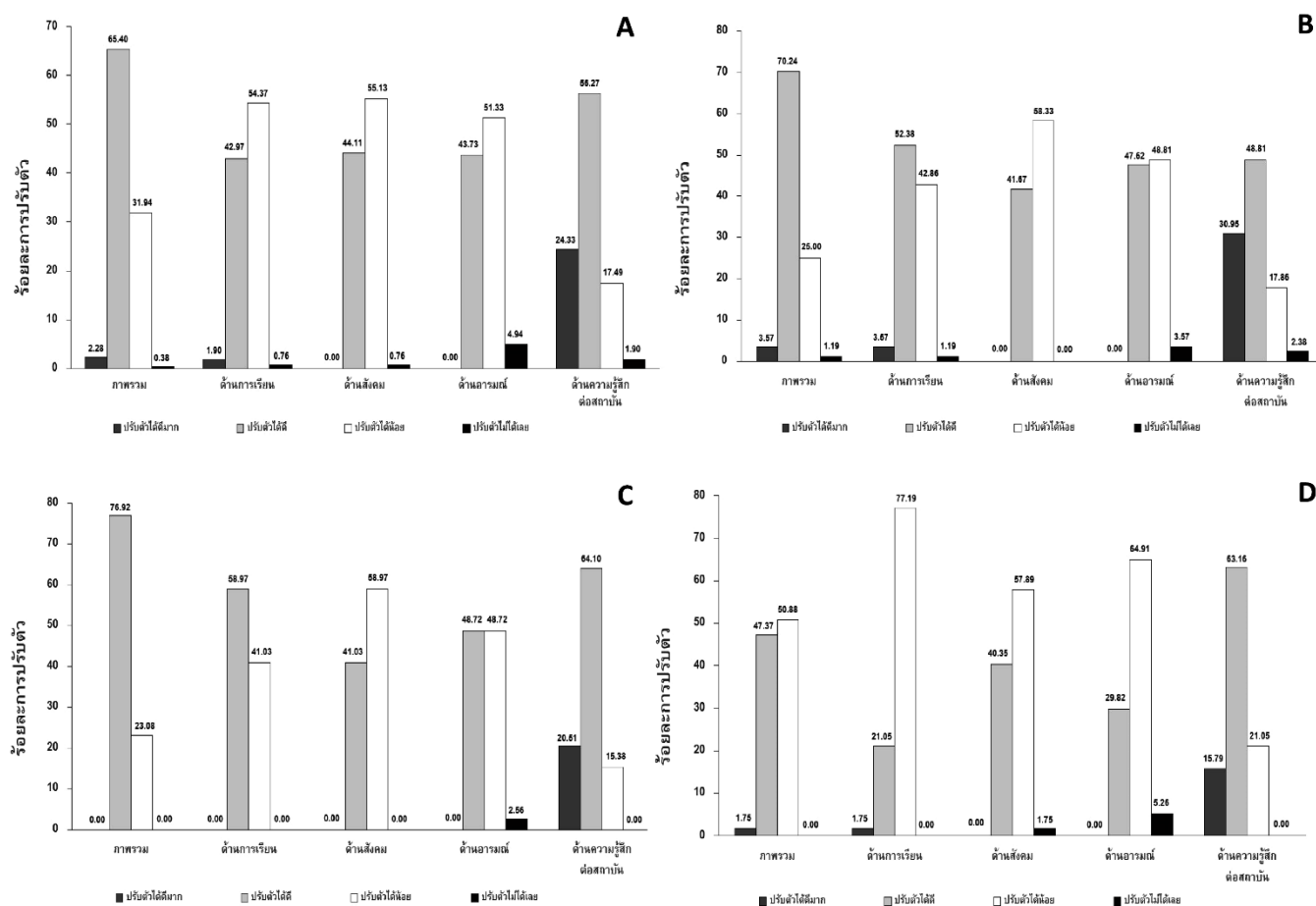
SACQ*	นศ.ทั้งหมด	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5
การปรับตัวภาพรวม						
คะแนน	2.71±0.39	2.79±0.41	2.76±0.34	2.55±0.31	2.80±0.37	2.68±0.43
ความหมาย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี
การปรับตัวด้านการเรียน						
คะแนน	2.49±0.46	2.63±0.47	2.56±0.41	2.26±0.37	2.56±0.47	2.42±0.45
ความหมาย	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย
การปรับตัวด้านสังคม						
คะแนน	2.42±0.38	2.39±0.41	2.44±0.39	2.38±0.30	2.52±0.43	2.47±0.39
ความหมาย	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย

ตารางที่ 2 คะแนนการปรับตัวของนศ.ในแต่ละชั้นปี แสดงเป็นค่าเฉลี่ย+ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n = 263) (ต่อ)

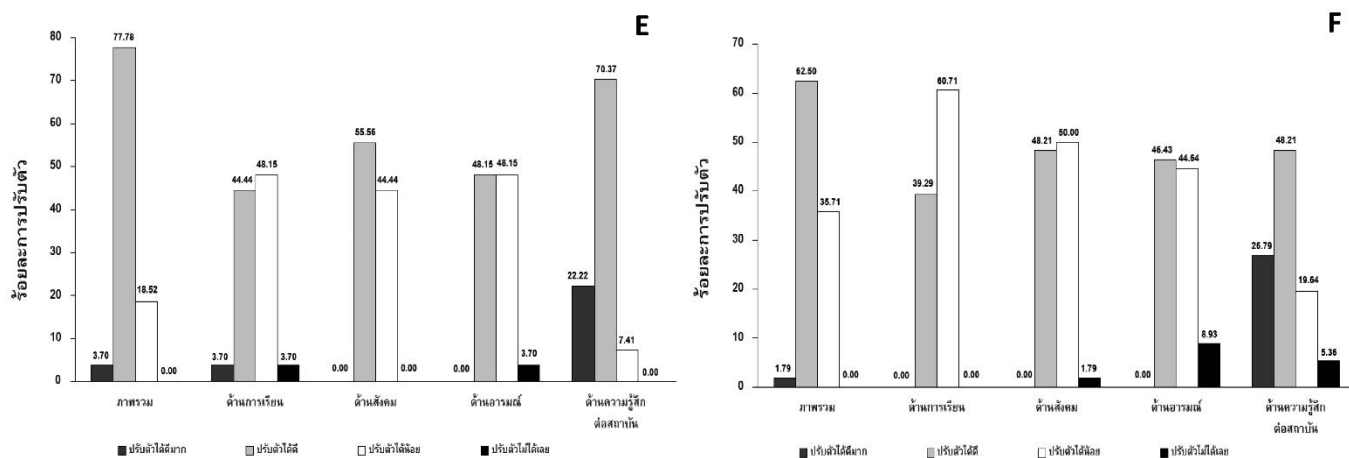
SACQ*	นศ.ทั้งหมด	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5
การปรับตัวด้านอารมณ์						
คะแนน	2.48+0.52	2.51+0.51	2.53+0.49	2.38+0.48	2.53+0.52	2.45+0.62
ความหมาย	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้เล็กน้อย
การปรับตัวด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา						
คะแนน	3.14+0.60	3.20+0.65	3.17+0.52	3.06+0.53	3.28+0.44	3.07+0.70
ความหมาย	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี	ปรับตัวได้ดี

* SACQ; Student Adaptation to College Questionnaire

รูปที่ 1 จำนวนนักศึกษาและระดับการปรับตัวในแต่ละด้านของแต่ละชั้นปี (n = 263)

A นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด; B นักศึกษาชั้นปีที่ 1; C นักศึกษาชั้นปีที่ 2; D นักศึกษาชั้นปีที่ 3;

รูปที่ 1 จำนวนนักศึกษาและระดับการปรับตัวในแต่ละด้านของแต่ละชั้นปี (n = 263) (ต่อ)

E นักศึกษาชั้นปีที่ 4; F นักศึกษาชั้นปีที่ 5

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมตามแต่ละตัวแปร ดังตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการปรับตัวต่ำกว่าชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกจากนี้ระดับเกรดเฉลี่ยที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวเช่นกัน โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยระดับ 3.51–4.00 มีการปรับตัวที่สูงกว่าเกรดเฉลี่ยระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์

นักศึกษาร้อยละ 44.87 มีความคิดเห็นว่าโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 30.04 มีความรู้สึกพอใจในการทำงานกลุ่มออนไลน์กับเพื่อนในชั้นเรียนในระดับน้อย ร้อยละ 33.46 คิดว่าการเรียนออนไลน์ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมากขึ้น และร้อยละ 39.54 ที่รู้สึกอึดอัดใจทุกครั้งที่ถูกบังคับหรือโน้มน้าวเปิดกล้องระหว่างการเรียนออนไลน์ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 การปรับตัวของนศ. เมื่อจำแนกตามลักษณะเฉพาะ (t-test หรือ ANOVA)

ลักษณะ	คะแนนการปรับตัวภาพรวม	p-value
เพศ		0.416*
ชาย	2.68±0.40	
หญิง	2.72±0.39	
ชั้นปี		0.003**
ปี 1	2.79±0.41	
ปี 2	2.76±0.34	
ปี 3	2.55±0.31	
ปี 4	2.80±0.37	
ปี 5	2.68±0.43	
ประสบการณ์การเรียนรูปแบบออนไลน์		0.716*
เคยเรียนออนไลน์	2.72±0.39	
ไม่เคยเรียนออนไลน์	2.67±0.42	

ตารางที่ 3 การปรับตัวของนศ. เมื่อจำแนกตามลักษณะเฉพาะ (t-test หรือ ANOVA) (ต่อ)

ลักษณะ	คะแนนการปรับตัวภาพรวม	p-value
รูปแบบการเรียนที่ชอบ		0.405**
เรียนในชั้นเรียน	2.68 $\pm$ 0.37	
เรียนออนไลน์แบบสอนสด	2.65 $\pm$ 0.58	
เรียนออนไลน์แบบดูคลิป	2.67 $\pm$ 0.38	
เรียนแบบผสมผสาน	2.76 $\pm$ 0.39	
เกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาล่าสุด		0.009**
2.01 – 2.50	2.43 $\pm$ 0.27	
2.51 – 3.00	2.59 $\pm$ 0.35	
3.01 – 3.50	2.64 $\pm$ 0.36	
3.51 – 4.00	2.77 $\pm$ 0.40	

* วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ Student's t-test

** วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ one way ANOVA

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 (n = 263)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (ร้อยละ))				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันคิดว่ารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19	67 (25.48)	87 (33.08)	76 (28.90)	23 (8.75)	10 (3.80)
2. ฉันได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์จากมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม	53 (20.15)	94 (35.74)	71 (27.00)	35 (13.31)	10 (3.80)
3. ฉันได้รับการสนับสนุนในการเรียนการสอนออนไลน์จากมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม	35 (13.31)	61 (23.19)	75 (28.52)	63 (23.95)	29 (11.03)
4. ฉันคิดว่าโดยภาพรวมโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ เช่น Microsoft-team, Zoom, Google Meet มีความสะดวกในการใช้งาน	118 (44.87)	94 (35.74)	40 (15.21)	11 (4.18)	0 (0.00)
5. ฉันเกิดปัญหาในการใช้อุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์, แท็บเล็ต, โทรศัพท์ ระหว่างเรียนออนไลน์อยู่บ่อยครั้ง	28 (10.65)	55 (20.91)	65 (24.71)	72 (27.38)	43 (16.35)
6. ฉันเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตระหว่างการเรียนออนไลน์อยู่บ่อยครั้ง	43 (16.35)	54 (20.53)	67 (25.48)	72 (27.38)	27 (10.27)
7. ฉันรู้สึกพอใจในการมีส่วนร่วมและมีการโต้ตอบระหว่างการเรียนออนไลน์	17 (6.49)	46 (17.56)	112 (42.75)	60 (22.90)	27 (10.27)
8. ฉันรู้สึกพอใจในการทำงานกลุ่มออนไลน์กับเพื่อนในชั้นเรียน	16 (6.08)	64 (24.33)	59 (22.43)	79 (30.04)	45 (17.11)

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 (n = 263) (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (ร้อยละ))				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ฉันรู้สึกพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active learning) ในหลักสูตร	17 (6.46)	55 (20.91)	106 (40.30)	63 (23.95)	22 (8.37)
10. ฉันรู้สึกอึดอัดใจทุกครั้งที่ถูกบังคับหรือโน้มน้าวเปิดกล้องระหว่างการเรียนออนไลน์	104 (39.54)	65 (24.71)	49 (18.63)	30 (11.41)	15 (5.71)
11. เมื่อฉันมีข้อสงสัยเกี่ยวกับรายวิชา ฉันสามารถติดต่อได้	29 (11.03)	69 (26.24)	103 (39.16)	42 (15.97)	20 (7.60)
อาจารย์ผู้สอนได้สะดวก					
12. ฉันคิดว่าวิธีการสอบวัดประเมินผลการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์มีความเหมาะสม	36 (13.79)	90 (34.48)	85 (32.57)	35 (13.41)	15 (5.75)
13. ฉันคิดว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ฉันมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมากขึ้น	88 (33.46)	54 (20.53)	49 (18.63)	45 (17.11)	27 (10.27)
14. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์โดยรวมในช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19	30 (11.41)	81 (30.80)	95 (36.12)	40 (15.21)	17 (6.46)
15. ฉันคิดว่าควรนำการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ดังเช่นภาคการศึกษาที่ 1 มาใช้สำหรับปีการศึกษาถัดไป	25 (9.51)	39 (14.83)	83 (31.56)	53 (20.15)	36 (23.95)

การอภิปรายผล

การศึกษานี้พบว่านักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวภาพรวมต่อการเรียนออนไลน์ได้ดี การปรับตัวด้านความรู้สึกต่อสถาบันการศึกษาดี แต่ปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์ได้เล็กน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นปีพบว่าให้ผลไปในแนวทางเดียวกันกับข้างต้น ยกเว้นชั้นปีที่ 3 และ 5 ที่มีการปรับตัวในแต่ละด้านได้เล็กน้อย โดยระดับชั้นปีและระดับเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจต่อโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ แต่มีความอึดอัดใจที่ต้องเปิดกล้องระหว่างการเรียนออนไลน์และคิดว่าการเรียนออนไลน์ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมากขึ้น

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ทั่วโลกต้องมีการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตแบบกะทันหันส่งผลกระทบหลายด้าน ซึ่งการศึกษาในต่างประเทศพบว่าในช่วงดังกล่าว นักศึกษามีระดับความเครียดถึงร้อยละ 65 และมีภาวะวิตกกังวลเพิ่มขึ้นร้อยละ 23 (Hyseni and Hoxha, 2020) เนื่องจากความ

กังวลต่อโรคระบาด สภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนไป และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน (Sahu, 2020) การศึกษานี้พบว่านักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจรูปแบบการเรียนในชั้นเรียนและแบบผสมผสาน โดยการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นวิธีดั้งเดิมที่ผู้สอนมีบทบาทหลักในการบรรยายและควบคุมบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ขณะที่การเรียนออนไลน์มีบรรยากาศการเรียนรู้แตกต่างจากในชั้นเรียน ผู้เรียนมีอิสระสามารถเรียนจากที่ใดก็ได้ แต่อาจจะมีสภาพแวดล้อมรอบข้างผู้เรียน หรือสัญญาณการสื่อสารที่มีผลต่อการเรียนรู้ได้ (Ananga and Biney, 2017; Selvi 2010) ซึ่งการศึกษาของ Ananga และคณะพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนทั้งสองรูปแบบและผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่ต่างกัน (Ananga and Biney, 2017) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ เช่น แรงจูงใจในการเรียน (Lertsakornsiri *et al.*, 2021; Tang *et al.*, 2021) ทักษะการใช้เทคโนโลยี/ความพร้อมของอุปกรณ์และ

อินเทอร์เน็ต (Cinar *et al.*, 2021; Selvi 2010; Tang *et al.*, 2021) การออกแบบการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายไม่ต่างจากการเรียนการสอนแบบเดิม (Lertsakornsiri *et al.*, 2021; Selvi 2010; Vonderwell and Zachariah, 2005;) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (Selvi 2010; Tang *et al.*, 2021) ความพร้อมและการปรับตัวของผู้เรียน (Audet *et al.*, 2021; Hyseni and Hoxha, 2020)

จากการศึกษานี้พบว่าเมื่อคณะเภสัชศาสตร์ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนเป็นออนไลน์ตลอดภาคการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการปรับตัวภาพรวมอยู่ในระดับปรับตัวได้ดี แต่การปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์อยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อย แตกต่างจากการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีการปรับตัวต่อสถานการณ์โควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดการเรียนการสอนทางไกลมาอย่างต่อเนื่อง นักศึกษาจึงมีความคุ้นชินกับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และการใช้ชีวิตในสังคมที่เรียนแบบออนไลน์ (Sansupa *et al.*, 2020) ขณะที่การจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ที่ผ่านมาเป็นการเรียนสดในห้องเรียนทั้งรายวิชาบรรยายและปฏิบัติการ จึงทำให้มีผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน รวมถึงด้านสังคมและด้านอารมณ์ของนักศึกษาด้วย ในการศึกษาพบว่าระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันทำให้มีการปรับตัวต่างกัน ขณะที่เพศหรือประสบการณ์การเรียนออนไลน์ไม่มีผลต่อการปรับตัว โดยจะเห็นว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 5 ในการศึกษาส่วนใหญ่มีการปรับตัวได้เล็กน้อยโดยเฉพาะด้านการเรียนอาจจะเป็นผลมาจากรายวิชาในชั้นปีเน้นวิชาปฏิบัติการเป็นหลัก เมื่อต้องปรับมาเป็นรูปแบบออนไลน์จึงทำให้แรงจูงใจหรือสิ่งแวดลอมในการเรียนเปลี่ยนไป แต่การศึกษาอื่น ๆ ทั้งในภาวะปกติหรือช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวได้น้อยกว่าชั้นปีอื่น ๆ เนื่องจากต้องมีการปรับตัวในรูปแบบการเรียน สิ่งแวดล้อม สังคมที่เปลี่ยนแปลงจากระดับมัธยมศึกษา (Arpornkul and Suppakitiporn, 2017; Patphayoon *et al.*, 2011; Sansupa *et al.*, 2020) นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสูงจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน มีพฤติกรรมที่แสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนแบบออนไลน์ (Lertsakornsiri *et al.*, 2021) จึงทำให้สามารถปรับตัวได้ดีกว่าคนที่มียกเว้นเกรดเฉลี่ยต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการปรับตัวในภาวะปกติของ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (Patphayoon *et al.*, 2011) แต่บางการศึกษาไม่พบว่าการปรับตัวเกรดเฉลี่ยมีผลให้การปรับตัวหรือประสิทธิภาพการเรียนออนไลน์ต่างกัน (Cinar *et al.*, 2021) นอกจากนี้การศึกษาอื่น ๆ พบว่าเพศและอายุไม่มีผลต่อความพร้อมหรือประสิทธิภาพในการเรียนออนไลน์ (Tang *et al.*, 2021; Zhao *et al.*, 2014)

นอกจากการปรับตัวของนักศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์แล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ดังที่กล่าวก่อนหน้านี้ เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ในศึกษานี้ นักศึกษามีความพึงพอใจโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ มีปัญหาในการใช้อุปกรณ์หรือเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตน้อย แต่เพิ่มค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Demuyakor และคณะที่ระบุว่า การเรียนออนไลน์ทำให้ค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น (Demuyakor, 2020) สำหรับปัจจัยด้านการสื่อสาร ในศึกษานี้ นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยต่อการทำงานกลุ่มแบบออนไลน์ และรู้สึกอึดอัดใจที่ต้องเปิดกล้องระหว่างเรียนออนไลน์ อาจเนื่องจากการเรียนออนไลน์มีนักศึกษาบางส่วนมีพฤติกรรมในการตอบสนองหรืออภิปรายร่วมกันในกลุ่มน้อยลง ทำให้การติดต่อสื่อสารเพื่อทำงานกลุ่มยากขึ้นกว่าการทำงานแบบพบปะกันโดยตรง (Ananga and Biney, 2017) ดังนั้นการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีการสื่อสารแลกเปลี่ยนระหว่างกันและการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนออนไลน์จะส่งผลต่อผลลัพธ์ในการเรียน (Selvi 2010; Tang *et al.*, 2021)

จากข้อมูลที่ได้ในการศึกษานี้ทำให้ทราบว่ายังมีนักศึกษาบางส่วนในแต่ละชั้นปีที่มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเรียนออนไลน์ในระดับเล็กน้อย และความคิดเห็นต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ที่ผู้สอนและคณะสามารถใช้เป็นแนวทางในการดูแลนักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัว ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนออนไลน์ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรูปแบบออนไลน์ให้มากขึ้น จุดเด่นของการศึกษานี้คือการเก็บข้อมูลในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเรียนออนไลน์ทำให้ได้ข้อมูลการปรับตัว ความคิดเห็นต่อการเรียนรูปแบบออนไลน์ที่ตรงความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ข้อจำกัดของการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 35.2 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในคณะจึงทำให้ไม่ทราบการปรับตัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม และการศึกษา

นี้ไม่ได้ศึกษาอย่างต่อเนื่องถึงแนวทางและวิธีการในการ
ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีระดับการปรับตัวน้อย

สรุปและข้อเสนอแนะ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 5 คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีความสามารถปรับตัวภาพรวมต่อ
การเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส
โคโรนา 2019 อยู่ระดับการปรับตัวได้ดี โดยปรับตัวด้าน
ความรู้สึกลดลงด้านการเรียนได้ดี ขณะที่การปรับตัวด้านการ
เรียน ด้านสังคมและด้านอารมณ์อยู่ในระดับปรับตัวได้เล็กน้อย
ระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีความสามารถในการ
ปรับตัวที่ต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกท่านที่สละเวลาในการเข้าร่วมวิจัยและตอบ
แบบสอบถาม

References

Ananga P, Biney I. Comparing Face-to-Face and Online
Teaching and Learning in Higher Education. *Mier
Journal Of Educational Studies, Trends and
Practices*. 2017;Vol. 7:165-179.

Arpornkul N, Suppakitiporn S. Adjustment problems of first
year medical students. *Chula Med J*.
2017;61(5):631-645.

Audet ÉC, Levine SL, Metin E, Koestner S, Barcan S.
Zooming their way through university: Which big 5
traits facilitated students' adjustment to online
courses during the COVID-19 pandemic.
Personality and Individual Differences.
2021;180:110969.

Bunyalittikij S. The mental health and adjustment of
freshman at Srinakharinwirot [Thesis]. Bangkok:
Srinakharinwirot University; 2002.

Cinar M, Ekici M, Demir O. Medication Or Band-Aid?
Revisiting University Students' Readiness For
Online Education. *TOJDE*. 2021;22:176-191.

Demuyakor J. Coronavirus (COVID-19) and Online
Learning in Higher Institutions of Education: A
Survey of the Perceptions of Ghanaian
International Students in China. *OJCMT*.
2020;10(3):e202018.

Fawaz M, Samaha A. E-learning: Depression, anxiety, and
stress symptomatology among Lebanese
university students during COVID-19 quarantine.
Nurs Forum. 2021;56(1):52-57.

Hyseni Duraku Z, Hoxha L. The impact of COVID-19 on
higher education: A study of interaction among
Kosovar students' mental health, attitudes toward
online learning, study skills, and lifestyle changes.
[Internet]. 2020 [cited 2022, 16 April]. Available
from: https://www.researchgate.net/publication/341599684_The_impact_of_COVID-19_on_higher_education_A_study_of_interaction_among_Kosovar_students_mental_health_attitudes_toward_online_learning_study_skills_and_lifestyle_changes

Khienchanaj T. Factors Affecting Decision To Study
Distance Education System At Private University
During the Epidemic Of Coronavirus Disease
(COVID-19). *The Journal of Sirindhornparidhat*.
2021;22(1):387-395.

Lertsakornsiri M, Narumitlert J, Samutpradit K. Factors
Effecting on Learning Behaviors with Students'
Online Learning in Saint Louis College from
COVID-19 Situations. *Journal of Health and Health
Management*. 2021;7(1):13-27.

Ministry of Higher Education S, Research and Innovation.
Vigilant measures against the spread of
Coronavirus (COVID-19). 3rd edition [Internet].
2020 [cited 2021, 20 August]. Available from:
https://www.ops.go.th/main/images/2563/muaAdmin/corona/COVID_3.pdf.

Ministry of Higher Education S, Research and Innovation.

Vigilant measures against the spread of
Coronavirus (COVID-19). 15th edition [Internet].
2021 [cited 2021, 20 August]. Available from:
<https://www.mhesi.go.th/images/Pusit2021/pdfs/15-AnnCovid.pdf>.

Patphayoon C, Lertratdechakul C, Pathanapakdee N. Self-
Adjustment Ability of First Year Students in Public
University. *The Journal of KMUTNB*. 2011;21:157-
166.

Sahu P. Closure of Universities Due to Coronavirus
Disease 2019 (COVID-19): Impact on Education
and Mental Health of Students and Academic
Staff. *Cureus*. 2020;12(4):e7541-e7541.

Sansupa K, Kongkraphan U, Sucaromana U, Nantasen P.
The Adjustment of Undergraduate Student in
Pandemic COVID-9. *Journal of MCU Humanities
Review*. 2020;6(2):83-97.

Selvi K. Motivating factors in online courses. *Procd Soc
Behv*. 2010;2(2):819-824.

Suwimon M. Management Education Online in the NEW
NORMAL COVID-19. *Rajapark Journal*.
2021;15(40):33-42.

Tang YM, Chen PC, Law KMY, Wu CH, Lan YY, Guan J,
et al. Comparative analysis of Student's live online
learning readiness during the coronavirus
(COVID-19) pandemic in the higher education
sector. *Computers & Education*. 2021;168:104211.

Vonderwell S, Zachariah S. Factors that Influence
Participation In Online Learning. *Journal of
Research on Technology in Education*.
2005;38(2):213-230.

Zhao H, Chen L, Panda S. Self-regulated learning ability of
Chinese distance learners. *Brit J Educ Technol*.
2014;45(5):941-958.